

# ПИТАЊА РЕГУЛИСАЊА РТВ ПРЕТПЛАТЕ У СРБИЈИ, ЦРНОЈ ГОРИ И ЗЕМЉАМА У ОКРУЖЕЊУ

## СРБИЈА

### 1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ

Износ претплате утврђен је Законом о радиодифузији и износи 210 динара (2,7 ЕУР) месечно. Плаћа се на радио и телевизијске пријемнике по домаћинству и на пријемнике који су повезани са колективним антенама или прикључени на кабловски систем. Домаћинство, власник два или више пријемника, изузев пријемника у моторном возилу, плаћа претплату само за један радио или телевизијски пријемник на истој адреси. Хотели и мотели плаћају претплату на сваких десет соба опремљених телевизијским или радио пријемником, а свако друго правно лице, власник телевизијског пријемника, плаћа претплату на сваких 20 запослених који су у стању да примају програм.

Висина годишње претплате за пријемник у моторном возилу износи 440 динара (5,7 ЕУР).

Висина претплате усклађује се са индексом раста цена на мало у Републици Србији у претходној календарској години, према званично објављеним подацима органа надлежног за послове статистике, увећаним за 5%.

Законом је предвиђена и могућност ослобађања од обавезе плаћања претплате.

Републичка установа јавног радиодифузног сервиса води евиденцију претплатника. За територију АП Војводине ове послове обавља и покрајинска установа јавног радиодифузног сервиса.

### 2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ

Плаћа се до 15-ог у месецу за претходни месец. Врши се преко јавног предузећа које понуди најповољније услове за прикупљање месечне претплате са одређеног подручја, на начин утврђен уговором који Радиодифузна установа Србије закључује са тим јавним предузећем.

### 3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА

Установи јавног радиодифузног сервиса аутономне покрајине припада 70 % прихода оствареног наплатом претплате на подручју аутономне покрајине. Ова средства Радиодифузна установа Србије дужна је да пренесе установи јавног радиодифузног сервиса аутономне покрајине у року од три дана од дана извршене наплате.

Део средстава у износу од 1,5 % од укупно остварене месечне претплате Радиодифузна установа Србије уплаћује на рачун буџета Републике Србије за развој домаће кинематографије.

## **ЦРНА ГОРА**

### **1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ**

Претплата износи 3,5 ЕУР месечно и ослобођена је ПДВ-а.

### **2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ**

Плаћа се преко телефонског рачуна.

### **3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА**

У Закону о радиодифузији прописан је начин расподеле новца од ТВ претплате и накнаде за пријемник у колима које се расподељују: 75% републичким јавним радиодифузним сервисима (РТВ ЦГ), по 10% фондовима Агенције за помоћ локалним јавним РД сервисима и комерцијалним станицама и 5% Агенцији за радиодифузију. Расподелу новца из фондова за помоћ јавним сервисима и комерцијалним станицама Агенција, према закону, врши сваких 6 месеци на основу јавног конкурса.

## **СЛОВЕНИЈА**

### **1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ**

Списак РТВ претплатника утврђује се на основу листе корисника електричне енергије, а плаћа се на основу поседовања радио или тв пријемника. Висина претплате утврђује се месечно, а за новембар 2004. износи 2637 толара (11 ЕУР) за физичка лица. За правна лица износи 7463 толара (31 ЕУР).

### **2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ**

Плаћа се на рачун РТВ Словеније.

### **3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА**

Радио телевизија Словеније финансира се у највећем делу од претплате (73 процента, према подацима за 2003. годину), затим од оглашавања (16,5 процената за 2003. годину), других комерцијалних прихода (9,5 процената) и кофинансирања (1 проценат).

Предвиђено је, такође, да се 3 процента прихода од претплате даје локалним, регионалним и студентским емитерима на основу јавног конкурса сваке године.

Постоји и посебан Фонд за аудио-визуелне медије. Извори његовог финансирања су национални буџет, годишње и месечне накнаде за емитовање, а средства из Фонда намењена су за државну подршку развоју аудиовизуелне продукције у области медија.

## **ХРВАТСКА**

### **1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ**

Основни извор финансирања Хрватске радио телевизије су приходи од претплате. Сваки власник ТВ пријемника у Хрватској дужан је да плаћа претплату у висини 1,5 % просечног нето личног дохотка у овој републици или 8,5 ЕУР (према подацима Државног статистичког завода Хрватске, просечна плата за месец септембар износила је 4.132 Куна односно 570,5 ЕУР)

### **2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ**

Плаћа се преко посебног рачуна на име Хрватске радио телевизије

### **3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА**

Комплетном сумом располаже ХРТ осим 3% које је дужан да уплати на рачун фонда за подстицање плурализма у медијима.

## **МАКЕДОНИЈА**

### **1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ**

Износ претплате одређује Савет за радиодифузију на основу објављених статистичких података о кретању зарада и износи 2,5% просечне месечне нето плате у Републици у протекла три месеца. Према званичним подацима завода за статистику, у последња три месеца просечна плата је износила 8.043 денара, односно 129 ЕУР, тако да претплата износи 3,2 ЕУР.

### **2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ**

Претплата се наплаћује преко рачуна за утрошену електричну енергију, а предвиђена је и такса за радио пријемнике у колима.

### **3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА**

Сума наплаћених претплата распоређује се на следећи начин: 61% за јавне сервисе за креирање и емитовање програма од интереса за земљу, 16,5% за изградњу, одржавање и коришћење базичне радиодифузне мреже, 7,5% за опремање јавног радиодифузног

сервиса Македоније, 5% за локалне јавне сервисе, 10% за креирање и извођење програма од општег интереса на комерцијалним станицама или независним продукцијама.

## **БУГАРСКА**

### **1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ**

Месечна РТВ претплата износи 0,6 процента од минималне националне плате за грађане и 2,5 процента за правна лица, државне и општинске организације – на основу сваког регистрованог електричног бројила.

### **2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ**

РТВ претплата се плаћа преко рачуна за струју. Обавезе плаћања претплате ослобођене су особе које не поседују радио и телевизијски пријемник или не примају радио и телевизијски програм. Овакве особе дају изјаву у наведеном смислу, коју имају право да провере компетентне службе. Уколико се установи да је изјава нетачна, такве особе платиће претплату у двоструком износу од дана када је особа дала изјаву, до дана када је утврђено да изјава није истинита.

Особе са оштећеним слухом и видом до другог степена изузете су од плаћања претплате.

### **3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА**

У Бугарској постоји Радио и телевизијски фонд (Фонд - у даљем тексту) којим руководи Управни одбор чији састав одређује Савет за електронске медије. У саставу Управног одбора обавезно су и представник министарства финансија, представник министарства за транспорт и телекомуникације, представник емитера јавног сервиса и представник комерцијалних емитера.

Новац од претплате је један од извора прихода Фонда (уз приход од иницијалних и годишњих накнада за издавање лиценци за рад емитера) и из њега се финансира Бугарски национални радио (БНР) и Бугарска национална телевизија (БНТ).

Остали извори финансирања БНР и БНТ су субвенције из националног буџета, сопствени приходи од реклама и спонзорисања, донације, завештања итд.

Управни одбори БНР и БНТ, у оквиру својих буџета, одобравају буџете за рад регионалних радио и телевизијских центара и других структурних јединица у свом саставу.

## **АЛБАНИЈА**

### **1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ**

Претплата (такса) је везана за поседовање радио и тв пријемника и одређена је законом о таксама из 1998 и утврђена је висина износа претплате за физичка лица : за радио претплатнике износи 100 лека (0,8 ЕУР), за тв претплатнике износи 400 лека (3,15 ЕУР) на годишњем нивоу. Остали корисници плаћају наведене износе за сваки радио и тв пријемник који поседују.

## 2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ

Претплата се плаћа преко рачуна за струју и за наплату је надлежна Албанска корпорација за електричну енергију. За ову услугу добија (ненаведени) одређени проценат од прикупљених средстава. Новац од претплате уплаћује се Албанској радио телевизији на крају године.

## 3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА

Албанска радио телевизија (АРТ) финансира се од претплате, сопствених прихода (рекламе, спонзорства, програмских услуга, продаје програма итд), донација, државног буџета итд.

Издвајања из државног буџета посебно су наведена и односе се на финансирање ртв програма за дијаспору, кинематографије, симфонијског оркестра итд.

Начин расподеле финансијских средстава у оквиру Албанске радио телевизије утврђују Управни одбор и генерални директор. Ту спада и финансирање регионалних и локалних ртв центара у оквиру АРТ-а.

## МАЂАРСКА

### 1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ

Претплата се плаћа на поседовање тв апарата и њен износ утврђује се годишње у Акту о Централном буџету државе.

### 2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ

Постоји посебна Агенција за наплату.

### 3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА

Постоји посебан Радиодифузни фонд који 40 процената од прихода од претплате даје Мађарској телевизијској корпорацији, 28 процената Мађарској радио корпорацији, 24 процента Дуна телевизијској корпорацији (за мађарску дијаспору), итд.

## **РУМУНИЈА**

### **1) НАЧИН УТВРЂИВАЊА И ИЗНОС ПРЕТПЛАТЕ**

Висина радио претплате износи за физичка лица 0,6 ЕУР. За правна лица, по разним категоријама, од 0,6 до 7,5 ЕУР .

Висина тв претплате износи за физичка лица 1 ЕУР, а за правна лица, по разним категоријама, од 1 до 12,5 ЕУР.

### **2) НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕТПЛАТЕ**

За наплату претплате надлежна је национална електрична компанија

### **3) РАСПОДЕЛА ПРИХОДА ОД ПРЕТПЛАТЕ НАЦИОНАЛНИМ, РЕГИОНАЛНИМ И ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА**

Румунска национална телевизија финансира се у највећем делу од претплате (75 % прихода у 2003. години). Допринос из националног буџета износио је у 2003. години 14% укупних прихода, а преостало су били сопствени приходи.

## **БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА**

У Закону о комуникацијама БиХ није регулисана ова област. РТВ претплата износи 6 конвертибилних марака или 3 ЕУР и плаћа се преко телефонског рачуна.

### **НАПОМЕНА :**

У анализи је примењена курсна листа на дан 19. 11. 2004.